

**RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON**

OTSUS

Vaidlustusaja number	215-25/297497
Otsuse kuupäev	13.10.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Ulvi Reimets
Vaidlustus	osaühingu BPW Consulting vaidlustus Integratsiooni Sihtasutuse riigihankes „Integratsiooni Sihtasutuse klientide ja teenuste haldamise süsteemi arendamine“ (viitenumber 297497) osaühingu BPW Consulting pakkumuse tagasi lükkamise otsusele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, osaühing BPW Consulting, esindaja Ago Meister Hankija, Integratsiooni Sihtasutus, esindaja vandeadvokaat Keidi Kõiv
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS¹ § 197 lg 1 p-i 4 ja § 198 lg 3 alusel

- 1. Jätta rahuldamata osaühingu BPW Consulting vaidlustus.**
- 2. Jätta osaühingu BPW Consulting poolt vaidlustusmenetluses kantud kulud (riigilõiv 1280 eurot) tema enda kanda.**

EDASIKAEBAMISE KORD

Otsuse peale võib esitada kaebuse halduskohtule kümne päeva jooksul otsuse avalikult teatavaks tegemisest arvates (halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1).

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (RHS § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

- 1. 07.07.2025 avaldas Integratsiooni Sihtasutus (edaspidi Hankija) riigihangete registris avatud hankemenetlusena läbi viidava riigihanke „Integratsiooni Sihtasutuse klientide ja**

¹ riigihangete seadus

teenuste haldamise süsteemi arendamine“ (viitenumber 297497) (edaspidi Riigihange) hanketeate.

2. 23.09.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) osaühingu BPW Consulting (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija otsusele lükata Vaidlustaja pakkumus tagasi.

3. Vaidlustuskomisjon teatas 29.09.2025 kirjaga nr 12.2-10/215 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 02.10.2025 ja neile vastamiseks kuni 07.10.2025.

Vaidlustuskomisjoni poolt määratud tähtpäevadeks täiendavaid seisukohti ei esitatud.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

4. Vaidlustaja, **osaühing BPW Consulting**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

4.1. Vaidlustaja esitas tähtaegselt pakkumuse, milles sisaldus fail „insa rhr nr 297497 keeleoppe_prototüüp.zip“ ja „proovitöö selgitus.docx“ (vt lisa 2 'Hange_297497_Pakkumus_578455.asice').

Nimetatud ZIP-fail sisaldab:

- index.html faili (täielik töötav prototüüp);
- README faili (dokumentatsioon);
- kogu prototüübi funktsionaalsuse lokaalse koopia.

ZIP-failis sisalduv index.html on identne veebiaadressil <http://bpw-consulting.s3-website-eu-west-1.amazonaws.com/> oleva prototüübiga.

4.2. Lisa 11 p-i 3.2 kohaselt *proovitöö tuleb pakkumuses esitada lingina prototüübile ning koos pakkumusega esitada lisaks ka ekraaniväljavõtted (screenshot) või muud väljavõtted algsest lahendusest.*

Viidates sõnastusele „või muud väljavõtted“:

- termin „muud väljavõtted“ on lai ja hõlmab erinevaid vorminguid;
- HTML-fail ZIP-arhiivis on täielik väljavõtte algsest lahendusest;
- see on tehniliselt täpsem kui ekraaniväljavõtte, sest sisaldab kogu funktsionaalsuse.

4.3. Hankija põhjenduses väidetakse, et ekraaniväljavõtete eesmärk oli võimaldada hankijal veenduda, et prototüübi sisu ei ole pärast pakkumuse esitamise tähtaega muudetud.

ZIP-failis olev HTML-fail täidab seda eesmärki paremini kui ekraaniväljavõtte. HTML-fail on muutumatu ja fikseeritud pakkumuse esitamise hetkega, tegemist on failiga, mis on pakkumuse koosseisus ja mis on avatav veebibrauseris tutvumiseks visuaalse lahendusega. See võimaldab kontrollida kogu funktsionaalsust, mitte ainult visuaalset väljanägemist.

Tehniliselt on HTML-fail informatiivsem kui staatiline pilt.

4.4. Vaidlustaja esitas prototüübi kahel viisil: link ja lokaalne koopia.

Mõlemad on kontrollitavad ja muutumatud.
Nõude eesmärk on täielikult täidetud.

Pakkumuse tagasilükkamine on ebaproportsionaalne:

- prototüüp ise on esitatud täieliku väljavõttena;
- tehniline lahendus on esitatud muutumatul kujul;
- puudub sisuline takistus pakkumuse hindamiseks.

Nõue „ekraaniväljavõtted või muud väljavõtted“ tähendab alternatiivi - Vaidlustaja esitas „muu väljavõtte“ HTML-faili näol ZIP-arhiivis. See on tehniliselt informatiivsem kui staatiline pilt ja täidab nõude eesmärgi paremini. Pakkumuse tagasilükkamine on õigusvastane.

5. Hankija, **Integratsiooni Sihtasutus**, esitas järgmise seisukoha.

5.1. RHS § 192 lg 3 p 7 sätestab, et vaidlustuskomisjon jätab vaidlustuse läbi vaatamata ja tagastab selle oma otsusega vaidlustajale, kui vaidlustajal puudub vaidlustuse esitamise õigus. Vaidlustuse esitamise õigus puudub aga olukorras, kus puudub kaitstav huvi või vaidlustuse positiivne tulemus ei teeni eesmärki. Vaidlustuse rahuldamine peab aitama kaasa vaidlustaja õiguste kaitsele või rikutud õiguste taastamisele, mistõttu ei ole hankija otsused vaidlustatavad, kui ka vaidlustuse positiivne tulemus seda eesmärki ei teeni.

Käesoleval juhul on Vaidlustaja esitanud vaidlustuse Hankija otsusele üksnes osas, mis puudutab tema pakkumuse tagasilükkamist. Vaidlustaja ei ole aga vaidlustanud HEISI IT OÜ pakkumuse edukaks tunnistamist, mistõttu on Hankija otsus nimetatud osas kehtiv. Sellest johtuvalt ei ole Vaidlustajal võimalik saavutada positiivset tulemust vaidlustusega. Seda on kinnitanud ka vaidlustuskomisjon vaidlustusasjas 108-25/289200, milles selgitas, et *„vaidlustaja ei ole vaidlustanud otsuseid, millega Hankija tunnistas Kolmanda isiku pakkumused Osades 27 ja 30 vastavaks ja edukaks ning vaidlustamise tähtaja möödumise tõttu ei saa seda enam ka teha. Seega ei ole Vaidlustajal võimalik saavutada Osades 27 ja 30 enda pakkumuse edukaks tunnistamist ning hankelepingu sõlmimist isegi juhul, kui tunnistataks kehtetuks Hankija otsused, millega Vaidlustaja pakkumus Osades 27 ja 30 tagasi lükati.“*

Vaidlustus tuleb jätta läbi vaatamata ja Vaidlustajale tagastada.

5.2. Juhul, kui vaidlustuskomisjon asub seisukohale, et Vaidlustaja vaidlustust ei ole võimalik jätta läbi vaatamata, siis on Hankija seisukohal, et Vaidlustaja pakkumus oli hanketingimustele mittevastav.

5.2.1. Riigihanke alusdokumendi p-is 8.5.3, vastavustingimuse p-is 10 ning lisa 11 p-is 3.2 on sätestatud, et pakkumuses tuleb esitada nii ligipääs prototüübile (nt Figma link) kui ka ekraaniväljavõtted või muud väljavõtted lahendusest. Väljavõtete esitamise kohustuse eesmärk oli tagada, et prototüübi seis oleks fikseeritud pakkumuse esitamise tähtajaks ning välistada võimalus, et selle sisu saaks muutuda pärast pakkumuste esitamise tähtaega või muutuda hindamise käigus või pärast seda üldse kättesaamatuks. See on oluline arvestades, et interaktiivsete veebikeskkondade, nagu seda on Figma, puhul puudub Hankijal igasugune

garantii, et esitatud sisu jääb muutmata või üldse säilib pärast hankeprotsessi lõppu, kuna pakkujal on võimalik seda ligipääsu igal ajal muuta või kustutada. Just selliste riskide maandamiseks (et pakkujad ei muudaks enda poolt esitatud lahendust peale pakkumuste esitamise tähtaega) oli visuaalse väljavõtte esitamine kohustuslik tagamaks visuaalse materjali staatilisus, muutumatus ja dokumenteeritavus.

Arvestades, et Riigihange on ka rahastatav Euroopa Liidu struktuurivahenditest (Riigihanke alusdokument p 1.4), on tõendatavuse tagamine eriti oluline, et vältida võimalikku toetuse tagasinõuet.

5.2.2. Vaidlustaja väide, et ZIP-konteiner ja selles sisalduv HTML-formaadis esitatud fail kvalifitseerub „muude väljavõtete“ alla, ei ole kooskõlas Riigihanke alusdokumendis sätestatud tingimustega. Kuigi on tõsi, et Hankija jättis pakkujatele võimaluse ekraaniväljavõtete esitamise asemel ka muude väljavõtete esitamiseks, siis pidid pakkujad lauseosa „muud väljavõtted“ lugema koostoimes muude Riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustega, mis selleks vormingud ette nägid.

Riigihanke alusdokumendi p 2.3 sätestas, et kõik pakkumusega nõutud dokumendid olema formaadis txt (Text), rtf (Rich Text Format), pdf (Portable Document Format), odf (Open Document Format), jpeg (Joint Photographic Experts Group) või .gif (Graphics Interchange Format) ning olema loetavad Adobe Readeri või Microsoft Wordi tarkvara abil. Kui teha tavapärase ekraanipilt, siis on see tavaliselt.jpg vormis, kuid Hankija jättis ka muid võimalusi esitluseks, mis seda nõuet täidaks. Nimetatutes ei ole aga nimetatud HTML vormingut.

Valik oli tingitud sellest, et HTML fail ei ole staatiline visuaalne väljavõte, vaid interaktiivne ja keskkonnast sõltuv esitlusvorm, mille kuvamine sõltub muu hulgas kasutaja veebilehitseja seadistustest, organisatsiooni infoturbepoliitikast ja muudest asjaoludest ning mille sisu võib olla hilisemalt manipuleeritav oma tehnilise olemuse tõttu. Sellises vormis esitatud pakkumuse korral ei ole Hankijal võimalik tagada, et pakkumus püsib muutumatusena pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva (RHS § 110 lg 1 ja RHS § 114 lg 1), kuna nimetatud failivorming seda ei võimalda. Sellel põhjusel ei olnud see ka lubatud. Kuna nimetatud tingimust ei ole ükski pakkuja enne pakkumuse esitamise tähtaega vaidlustanud on see siduv nii Hankijale kui ka pakkujatele.

Vaidlustaja pakkumusega esitatud HTML fail ei kuulu lubatud failiformaatide hulka ega vasta kehtestatud loetavusnõudele.

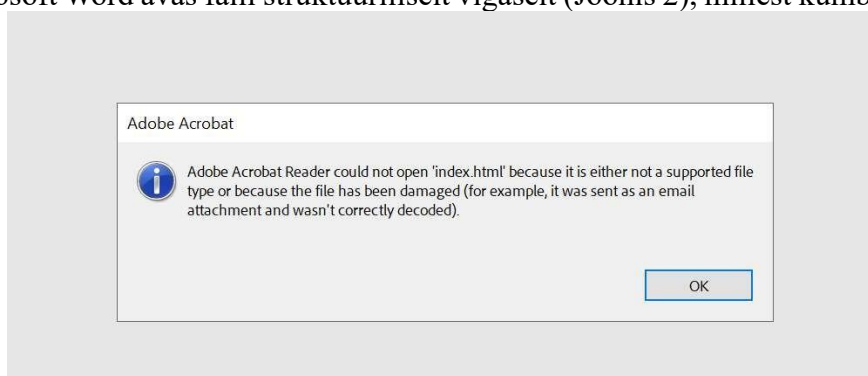
5.2.3. Vaidlustus- ja kohtupraktikast tuleneb, et kui dokumenti ei saa ettenähtud viisil avada, tuleb seda käsitada dokumendi esitamata jätmisena ning et hankijal ei ole kohustust laadida alla vabavara või kasutada spetsiifilist tarkvara pakkumuse avamiseks. Pakkujal lasub kohustus tagada, et Hankija saab pakkumuse dokumentidega tutvuda viisil, mis vastab Riigihanke alusdokumendis ettenähtud tingimustele (Riigihanke alusdokumendi p-id 2.7, 7.2 ja 7.3). Vaidlustaja seda kohustust täitnud ei ole.

Pakkujal puudub õigus nõuda, et hankija aktsepteeriks pakkumuse esitamise viisi, mis ei vasta kehtestatud tingimustele ja lubaks esitada faile, mis võivad sisaldada turvariske (nt skripte, jälgimispikseid, manustatud objekte), mis suurendavad pahavara, andmelekkete ja teenusekatkestuse ohtu ning võivad käivitada küberrünnakuid hankija süsteemide vastu. Infoturbe nõuete järgimise tagamine ei saa olla pakkujaga ühelgi juhul läbiräägitav tingimus,

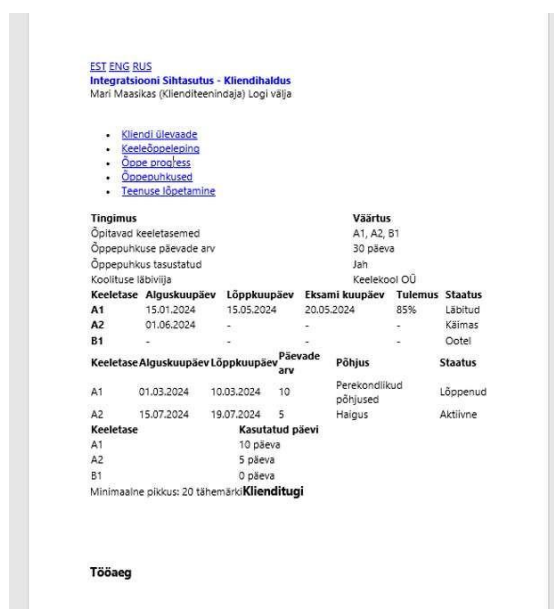
vaid põhineb sisekordadel, infoturbe poliitikal ja üldtunnustatud riskihaldustavadel.

Kuigi konkreetse HTML-faili sisusse süübitamata ei saa ilma põhjaliku analüüsita kindlalt väita, et see sisaldaks kahjulikke elemente, ei ole Hankijal kohustust teostada turbeekspertiisi pakkumuste vastavuse hindamise raames olukorras, kus ta on selle riski maandamiseks ette näinud tingimuse (Riigihanke alusdokumendi p 2.3), mida kõigil pakkujatel järgida tuli. Kõik 7 muud pakkujat tingimust selliselt ka mõistsid ning kõik dokumendid õiges vormingus esitasid.

5.2.4. Hoolimata asjaolust, et Hankijal ei ole kohustust avada dokumente muudes kui Riigihanke alusdokumendis nimetatud formaadis ja tarkvaras, kontrollis Hankija Vaidlustaja esitatud HTML-faili avatavust Riigihanke alusdokumendis ettenähtud tarkvaraga. Avamisel ilmnis, et Adobe Reader ei toeta HTML-formaadis failide avamist üldse (Joonis 1), ning Microsoft Word avas faili struktuuriliselt vigaselt (Joonis 2), millest kumbki ei vasta nõuetele.

Joonis 1 Html fail Adobe Acrobat Readeriga avatult

Joonis 2Html fail Microsoft Wordiga avatult

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

6. Vaidlustaja on esitanud järgmised taotlused:

1) Tunnistada kehtetuks Hankija otsus Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise osas;

5 (10)

2) Kohustada Hankijat tegema uued otsused, milles:

- tunnistatakse Vaidlustaja pakkumus vastavaks;
- hinnatakse pakkumusi uuesti vastavalt sätestatud tingimustele

3) Kui vaidluskomisjon leiab, et ei saa kohustada uue otsuse tegemist pärast edukaks tunnistamise otsust, siis tühistada riigihanke tulemused ja kohustada Hankijat korraldama pakkumuste hindamine uuesti.

Vaidlustuskomisjon lahendab ainult ühte Vaidlustaja taotlust - tunnistada kehtetuks Hankija otsus, millega Vaidlustaja pakkumus tagasi lükati.

RHS-ist ei tulene vaidlustuskomisjonile õigust tühistada riigihanke tulemusi, kohustada hankijat mingit otsust vastu võtma, kohustada hindama pakkumusi. Hankija on ise kohustatud viima oma otsused kooskõlla vaidlustuskomisjoni jõustunud otsusega (RHS § 200 lg 6).

7. Vaidlustuskomisjon jätab rahuldamata Hankija taotluse jätta Vaidlustaja vaidlustus RHS § 192 lg 3 p-i 7 alusel läbi vaatamata.

Õige on see, et Vaidlustaja on vaidlustanud ainult enda pakkumuse tagasi lükkamise otsuse ja pole vaidlustanud pakkumuse edukaks tunnistamise otsust. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Vaidlustajal on võimalus enda pakkumuse tagasi lükkamise otsuse vaidlustamise kaudu sõlmida Hankijaga hankeleping.

Riigihankes tehakse edukas pakkumus kindlaks järgmiste hindamiskriteeriumite alusel:

Kriteerium	Hindamise meetod	Väärtuspunktid
Teenuse käibemaksuta maksumus	vähim on parim (vastavalt AD punktile 9.2.1)	50
Proovitöö: Keeleõppelepingu teenuse lepingu haldamine	Hankija hinnatav (vastavalt AD punktile 9.2.2)	50
KOKKU		100

Kui Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsus tunnistatakse kehtetuks, siis Vaidlustaja ja tema pakkumus naasevad Riigihanke menetlusse ning Hankija peab asuma mh pakkumusi uuesti hindama.

Riigihangete registri andetel on Vaidlustaja esitanud kõige madalaima tunnihinna. Mis aga puudutab kriteeriumi „Proovitöö Keeleõppelepingu teenuse lepingu haldamine“ alusel hindamist, siis selle viib Hankija uuesti läbi koos Vaidlustaja pakkumusega. Kusjuures Hankija on Riigihanke alusdokumendi p-is 9.2. ette näinud, et hindamiskomisjon hindab iga pakkuja esitatud lahendust hindamiskriteeriumis määratud punktiskaala alusel, hinnates pakkumusi nii eraldi kui ka teistega võrreldes. Ei Hankija ega ka vaidlustuskomisjon ei saa öelda eelnevalt seda, mitu punkti saab Vaidlustaja pakkumus proovitöö kriteeriumi alusel. Seega ei saa väita, et Vaidlustaja pakkumus ei saaks osutada edukaks.

Hankija viidatud vaidlustusasjas 108-25/289200 oli olukord teistsugune, sest kõigis vaidlustuslaskes riigihanke osades oli ainult üks hindamise kriteeriumi - madalaim hind. Ja sellest tulenevalt asus vaidlustuskomisjon seisukohale, et vaidlustajal ei ole võimalik saavutada enda pakkumuse edukaks tunnistamist ning hankelepingu sõlmimist isegi juhul, kui tunnistatakse kehtetuks hankija otsused, millega vaidlustaja pakkumus tagasi lükati, sest ta

polnud vaidlustanud pakkumuse edukaks tunnistamise otsuseid.

8. Vaidlustaja pakkumuse tagasi lükkamise otsuse õiguspärasus

8.1. Hankija on Vaidlustaja pakkumuse tagasi lükanud (12.09.2025 käskkiri 5-2/2025/64-5) järgmistel põhjendustel:

- 1) pakkumus ei vasta Riigihanke alusdokumendi p-is 8.5.3, Vastavustingimuste p-i 10 ning Lisa 11 p-is 3.2 sätestatud kohustuslikule nõudele, mille kohaselt tuli esitada nii ligipääs prototüübile kui ka ekraaniväljavõtted või muud väljavõtted algsest lahendusest;
- 2) kuigi pakkumuses on lisatud link prototüübile, puuduvad selles nõutavad ekraaniväljavõtted. Ekraaniväljavõtete esitamise eesmärk oli võimaldada Hankijal veenduda, et prototüübi sisu ei ole pärast pakkumuse esitamise tähtaega muudetud, st pakkumus sisaldab fikseeritud visuaalset hetkeseisu selle esitamise hetkega;
- 3) kohustuslike lisade puudumine ei võimalda Hankijal hinnata esitatud pakkumuse vastavust riigihanke alusdokumendis sätestatud tingimusele;
- 4) kuigi Hankijal on teatav kaalutusõigus andmete täpsustamise lubamiseks ei tohi selle käigus Hankija võimaldada uute andmete esitamist pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva möödumist.

Vaidlustaja on seisukohal, et tema pakkumuses on prototüüp esitatud kahel viisil: link ja lokaalne koopia. Vaidlustaja leiab, et Hankija on valesti tõlgendanud nõuet „ekraaniväljavõtted või muud väljavõtted“. Vaidlustaja esitas „muu väljavõtte“ HTML-faili näol ZIP-arhiivis.

8.2. Riigihanke alusdokumendi p-i 8.5.3 kohaselt *pakkumuses tuleb esitada proovitöö, mille tingimused on kirjeldatud AD lisas 11.*

Vastavustingimused osas PROOVITÖÖ ESITAMINE on järgmine nõue: *Pakkumuses tuleb esitada proovitöö, mille tingimused on kirjeldatud AD lisas 11.*

Küsimused ettevõtjale: 1. Kas olete esitanud nõuetekohase proovitöö lingina prototüübile ning esitanud koos pakkumusega lisaks ka ekraaniväljavõtted (screenshots) või muud väljavõtted algsest lahendusest? (Raadionupp valikutega "Jah/Ei")

Lisa 11 NÕUDED PROOVITÖÖLE p-i 3.2 kohaselt *proovitöö tuleb pakkumuses esitada lingina prototüübile ning koos pakkumusega esitada lisaks ka ekraaniväljavõtted (screenshot) või muud väljavõtted algsest lahendusest.*

Hankija on vaidlustusmenetluses selgitanud ekraani või muude väljavõtete esitamise nõude eesmärgi - tagada, et prototüübi seis oleks fikseeritud pakkumuse esitamise tähtaja seisuga ning välistada võimalus, et selle sisu saaks muutuda pärast pakkumuste esitamise tähtaega või muutuda hindamise käigus või pärast seda üldse kättesaamatuks muutuda. Seega nõude esitada pakkumuses ekraaniväljavõtted (screenshots) või muud väljavõtted algsest lahendusest täitmine on oluline.

8.3. Riigihanke alusdokumendi p-ist 2.3 tuleneb: *pakkumuse koos nõutud dokumentidega esitamisel tuleb panna tähele, et:*

2.3.1. need peavad olema formaadis txt (Text), rtf (Rich Text Format), pdf (Portable

Document Format), odf (Open Document Format), jpeg (Joint Photographic Experts Group) või .gif (Graphics Interchange Format);

2.3.2. *need peavad olema loetavad Adobe Readeri või Microsoft Wordi tarkvara abil.*

Vaidlustaja on pakkumuses esitanud:

- 1) fail „insa rhr nr 297497 keeleoppe_prototyyp.zip“;
- 2) proovitöö selgitus.docx.

Proovitöö selgitustes on Vaidlustaja märkinud järgmist: *Avage fail `index.html` veebibrauseris.*

HTML vormingut Riigihanke alusdokumendi p-is 2.3 nimetatud pole.

8.4. RHS § 114 lg 2 esimese lause kohaselt *hankija lükkab pakkumuse tagasi, kui see ei vasta riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele, kui pakkuja ei esita tähtajaks hankija nõutud selgitusi või pakkuja selgituste põhjal ei ole võimalik üheselt hinnata pakkumuse vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele.*

Seega peab pakkumuse tagasilükkamiseks esinema vähemalt üks kolmest alusest:

- 1) pakkumus ei vasta riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele;
- 2) pakkuja ei esita tähtajaks hankija nõutud selgitusi;
- 3) pakkuja selgituste põhjal ei ole võimalik üheselt hinnata pakkumuse vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele.

Hankija on lähtunud sellest, et ekraaniväljavõtete (screenshot) või muude algsest lahendusest väljavõtete puudumine Vaidlustaja pakkumuses tähendab, et pakkumuse ei vasta Riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele, Vaidlustaja pakkumuse Riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele vastavuse kontrollimiseks vajalik teave ei olnud Hankijale muul viisil kättesaadav.

Hankija on Riigihanke alusdokumendi p-is 2.3 ette näinud kasutatavad formaadid ja tarkvarad. Vaidlustaja pole vastu vaieldnud Hankija väitele, et HTML vormingu kasutamisel ei ole Hankijal võimalik avada Vaidlustada esitatud dokumente ja sellega seoses kontrollida seda, et Vaidlustaja pakkumus püsib muutumatuna pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva.

Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga, et Adobe Reader ei võimalda HTML-formaadis faili avada, Microsoft Word avas aga faili, kuid tegemist ei ole ekraaniväljavõtte (screenshot) või muu väljavõttega lahendusest – seega pole Hankijal võimalik fikseerida esitatud prototüübi seis.

8.5. Pakkujalt selgituste või selgitamist võimaldavate dokumentide küsimist reguleerib RHS § 46 lg 4. Nimetatud sättega on Eesti õigusesse üle võetud direktiivi 2014/24/EL art 56 lg 3. Selle riigihanke üldandmete järgi ületab eeldatav maksumus rahvusvahelist piirmäära ja seega kuulub direktiivi 2014/24/EL reguleerimisalas (art 1 lg 1 ja art 4 p a). Direktiivi 2014/24/EL art 56 lg-st 3 tulenevalt juhul, kui ettevõtja esitatav teave või dokumendid on või tunduvad olevat mittetäielikud või vigased või kui konkreetsed dokumendid on puudu, võib hankija, kui siseriiklikus õiguses ei ole sätestatud teisiti, nõuda asjaomaselt ettevõtjalt vastava teabe või dokumentide esitamist, lisamist, selgitamist või täiendamist sobiva tähtaja jooksul, tingimusel et selline nõue esitatakse täielikus kooskõlas võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtetega.

Järelikult ei välista direktiiv iseenesest hankija võimalust nõuda pakkujalt mh puuduolevate dokumentide esitamist, kui see ei tohi minna vastuollu võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtetega.

Pakkumuse selgitamise võimaluse andmise otsustab hankija kaalutusõiguse alusel ja seejuures tuleb pakkujaid kohelda võrdselt ning kedagi eelistamata. Kuna hankija tohib võimaldada pakkumuses esitatud andmeid üksnes täpsustada või parandada, siis ei saa pakkuja esitada tagantjärele uusi andmeid, vaid üksnes selliseid dokumente või andmeid, mille puhul on võimalik objektiivselt kontrollida, et need on varasemad kui pakkumuste esitamise tähtaeg (Riigikohtu 20.12.2019 otsus 3-19-1501, p 17; Euroopa Kohtu 11.05.2017 otsus kohtuasjas C131/16, *Archus ja Gama*, p 36; 10.10.2013 otsus kohtuasjas C-336/12, *Manova*, p-d 36–37 ja 39).

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et käesoleval juhul ei pidanud Hankija andma Vaidlustajale võimalust pakkumuses esinevat puudust selgituste andmise kaudu kõrvaldada (RHS § 46 lg 4). Puuduse kõrvaldamine oleks tähendanud fail „insa_rhr_nr_297497_keeleeoppe_prototyyp.zip“ asendamist failiga, mis vastab Riigihanke alusdokumendi p-is 2.3 toodud nõuetele. See aga oleks pakkumuse lubamatu muutmine pärast pakkumuse esitamist.

Vaidlustajal oli võimalik esitada pakkumuses ekraaniväljavõtted (screenshots) või muud väljavõtted algsest lahendusest Riigihanke alusdokumendi p-is 2.3 nimetatud vormingutes. Seda Vaidlustaja ei teinud, rikkudes sellega oma hoolsuskohustust. Nõuetele vastava ja korrektse pakkumuse esitamise eest vastutab pakkuja.

8.6. Tallinna Ringkonnakohus on oma 14.11.2023 otsuses haldusasjas 3-23-1783 (p 20) asunud järgmisele seisukohale: „*Kohtupraktikast ega õiguskirjandusest ei leia üldist kataloogi sellistest juhtumitest, mida tuleks käsitada RHS § 114 lg 2 teise lause tähenduses mittesisuliste kõrvalekalletena RHAD-s sätestatud tingimustest, mille puhul võib hankija tunnistada pakkumuse vastavaks. Siiski ei ole ringkonnakohtu hinnangul õige lugeda „sisuliseks“ üksnes sellist kõrvalekallet, millest nähtub, et pakutava toote omadused ei vasta hankija esitatud nõuetele, vaid sisuline kõrvalekalle esineb mh juhul, kui pakkumuse koosseisus on jäetud esitamata RHAD-s nõutud dokument, millela ei oleks hankijal võimalik pakutava toote nõuetekohasust üldse kontrollida. [---]. [---], saab pakkumus ikkagi olla RHS § 114 tähenduses vastav vaid siis, kui see vastab kõigile RHAD-s kehtestatud tingimustele nii sisu- kui ka dokumendinõuete osas (vt K. Matteus. RHS § 114 kommentaar, p 9 – M. A. Simovart, M. Parind (koost). Riigihangete seadus. Kommenteeritud väljaanne, Tallinn 2019, lk 726). [---]*“

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et pakkumuses ekraaniväljavõtted (screenshots) või muude algsest lahendusest väljavõtete esitamata jätmine (kui pakkumuses esitatud faili ei saa avada, siis on tegemist selle esitamata jätmisega) Vaidlustaja pakkumuses on sisuliseks kõrvalekaldeks, mis pidi kaasa tooma Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise.

8.7. Eeltoodust tulenevalt on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija otsus Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise kohta on kooskõlas RHS § 46 lg-ga 4 ja RHS § 114 lg-ga 2 ning alus selle kehtetuks tunnistamiseks puudub.

9. Kuna vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuulub menetluskulude jaotamisel kohaldamisele RHS § 198 lg 3.

RHS § 198 lg 3 alusel jäävad Vaidlustaja kulud (tasutud riigilõiv 1280 eurot) tema enda kanda.

Hankija pole kulude välja mõistmist taotlenud.

(allkirjastatud digitaalselt)

Ulvi Reimets